

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Малишевський О. В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ
ПЕДАГОГІЧНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ**

для спеціальності 015.10 Професійна освіта (комп'ютерні технології)

Умань – 2020

УДК 378.147.091.3-027.22:377.011.3-051(072)

М 19

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
(протокол № 8 від 25 серпня 2020 року)

Рецензенти:

Ткачук С. І. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Терещук А. І. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Малишевський О. В.

М 19 Методичні рекомендації щодо організації та проведення педагогічної (виробничої) практики (для спеціальності 015.10 Професійна освіта (комп'ютерні технології): навчально-методичний посібник / О. В. Малишевський. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. – 104 с.

У збірнику представлено зміст та вимоги щодо організації педагогічної (виробничої) практики здобувачів вищої освіти спеціальності 015.10 Професійна освіта (Комп'ютерні технології). Також у навчально-методичному посібнику подано рекомендації щодо організації різних видів освітньої діяльності магістрів-практикантів у закладах вищої освіти.

Видання адресовано методистам, викладачам, здобувачам вищої педагогічної освіти.

УДК 378.147.091.3-027.22:377.011.3-051(072)

© О. В. Малишевський, 2020.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ	8
БАЗИ ПРАКТИКИ	13
ЗМІСТ ПРАКТИКИ	15
ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ	19
ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ	21
ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ (ВИРОБНИЧОЇ) ПРАКТИКИ	23
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛІКОВИХ ЗАНЯТЬ	26
1. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЇ	26
1.1. <i>Типи лекцій</i>	28
1.2. <i>Завдання для здобувачів вищої освіти на лекції</i>	30
1.3. <i>Основні вимоги щодо проведення лекції</i>	30
1.4. <i>Структура лекції</i>	32
1.5. <i>Підготовка до проведення лекції</i>	36
1.6. <i>Методичні рекомендації здобувачам вищої освіти</i> <i>щодо проведення лекції</i>	37
2. СТРУКТУРА І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ І ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	41
2.1. <i>Методика проведення семінарського заняття</i>	42
2.2. <i>Основні вимоги до семінарських занять</i>	44
3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	45
3.1. <i>Методичні рекомендації щодо складання інструкції</i> <i>до лабораторної роботи</i>	46
3.3. <i>Рекомендації щодо використання інноваційних методів навчання</i>	47
3.3.1. <i>Ситуаційні задачі</i>	47
3.3.2. <i>Інноваційні ігри</i>	48
3.3.3. <i>Ділові ігри</i>	51
3.3.4. <i>Імітаційні вправи</i>	53

3.3.5. Кейс-метод.....	55
3.3.6. Метод «мозкової естафети».....	58
4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ	59
4.1. Загальна характеристика форм виховання та їх класифікація	59
4.2. Рекомендації щодо написання сценарію виховного заходу.....	62
4.3. Вимоги щодо проведення виховного заходу.....	63
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	65
ДОДАТКИ.....	68

ПЕРЕДМОВА

Практика як одна із форм практичного навчання у вищій школі, набуває важливого значення у професійній підготовці майбутнього фахівця інженерно-педагогічної освіти. Вона ґрунтується на професійних знаннях, опирається на певний теоретичний фундамент, забезпечуючи практичне пізнання закономірностей і принципів професійної діяльності, оволодіння способами її планування, організації та здійснення. У процесі практики теоретичні знання використовуються у нових умовах, для вирішення конкретних практичних завдань. Єдність формування системи знань, умінь і навичок у процесі навчальних занять і практики обумовлена тим, що професійна діяльність являє собою єдність теоретичного і практичного компонента, синтез теорії та досвіду. Практична підготовка, на відміну від теоретичного навчання з його високим ступенем наукового узагальнення, характеризується більшою конкретністю і виступає як основа пізнання, доповнює і узагальнює теоретичні знання, сприяє науковому пошуку та узагальненню професійного досвіду, розкриває суспільну значущість професії, формує необхідні вміння, навички і особистісні якості, зміцнює позитивні мотиви навчання у закладі вищої освіти, закладає практичну основу професійної мобільності майбутнього інженера-педагога.

Педагогічна (виробнича) практика є необхідною ланкою у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» спеціальності «Професійна освіта (комп'ютерні технології)». У процесі педагогічної (виробничої) практики відбувається поєднання теоретичної і практичної складової, формування компетентностей професійної мобільності майбутнього фахівця професійної освіти у галузі комп'ютерних технологій.

Основним навчально-методичним документом, що визначає проведення практики, регламентує освітню діяльність магістрів і викладачів є програма педагогічної (виробничої) практики. Програма практики розроблена відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», освітньої програми, навчального плану спеціальності 015.10 Професійна освіта (комп'ютерні технології) і проводиться на другому курсі магістратури. Програма практики побудована на принципах безперервності (єдність усіх етапів формування професійної мобільності у процесі виробничої практики), системності (усі проєктовані елементи системи – її цілі, зміст, види практики, форми проведення

розглядалися як єдине ціле з різноманітними внутрішніми зв'язками між ними і зовнішнім середовищем), індивідуалізації та диференціації (врахування потреб, інтересів і здібностей магістрів, складання індивідуальних програм практики, виконання варіативних завдань, самостійний вибір бази практики), наступності (послідовність і систематичність засвоєння інженерно-педагогічних знань і умінь, опора на вивчене, встановлення зв'язку і оптимального співвідношення між етапами практики). Програма забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності й наступності навчання здобувачів вищої освіти.

Мета педагогічної (виробничої) практики полягає у набутті магістрами практичного досвіду формування педагогічних компетентностей, готовності до використання сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і нових інформаційних засобів навчання; у набутті досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності й прийняття самостійних рішень при реалізації різних видів діяльності в умовах, наближених до реальної професійної діяльності; у вихованні потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності; у формуванні готовності до професійної мобільності у постійно змінюваних умовах ринку праці.

Педагогічна (виробнича) практика передбачає: дослідження, моделювання та проектування процесу професійно-педагогічної діяльності; проектування і реалізацію педагогічних процесів; перевірку можливостей самостійної роботи в якості педагога в умовах конкретної бази практики; організацію та проведення дослідницько-експериментальної роботи по актуальним проблемам розвитку професійної освіти, підготовку освітніх проєктів.

Завдання педагогічної (виробничої) практики:

- комплексне вивчення системи освітнього процесу закладу вищої освіти;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;

- ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- формування вмінь самостійного і творчого застосування на практиці теоретичних знань з педагогіки, психології та методики викладання спецдисциплін у галузі комп'ютерних технологій;
- ознайомлення з передовим педагогічним досвідом викладання спеціальних дисциплін у галузі комп'ютерних технологій;
- використання в роботі сучасних педагогічних технологій, створення і перевірка особистих методичних підходів;
- оволодіння методами наукового дослідження освітнього процесу у вищій школі;
- набуття досвіду організації та здійснення організації освітнього процесу у закладі вищої освіти;
- опанування методикою проведення занять різного типу;
- набуття досвіду організації та проведення виховної та позакласної роботи із здобувачами вищої освіти;
- оволодіння методами та прийомами виховної роботи куратора академічної групи;
- формування у практикантів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі професійної та вищої школи;
- формування адекватної професійної самооцінки;
- формування творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- формування професійно-педагогічної ерудиції, тезаурусу, комунікативної культури майбутніх викладачів комп'ютерних технологій;
- формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- формування морально-етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
- формування готовності до професійної мобільності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- **знати:** зміст та принципи організації освітнього процесу у закладах професійної освіти; специфіку планування освітньої, організаційно-методичної

та наукової роботи факультету, кафедри, закладу професійної освіти; особливості організації навчальної діяльності за кредитно-модульною системою; специфіку використання інформаційно-комунікаційних і мережних технологій у процесі організації освітньої діяльності; матеріально-технічну базу факультету, кафедри, закладу вищої професійної освіти; специфіку методики роботи викладачів спеціальних дисциплін; навчально-методичне забезпечення спеціальних дисциплін у закладі вищої освіти; зміст спеціальних навчальних дисциплін, з яких проводитимуться заняття; особливості організації та проведення науково-дослідної роботи; психологічні, вікові та індивідуальні особливості студентів академічної групи, де будуть проводитися навчальні заняття; стан успішності студентів академічної групи, їх інтереси й уподобання щодо виховної і позааудиторної роботи;

– **уміти:** планувати й організовувати основні форми освітньої діяльності у закладах вищої освіти; професійно спілкуватися зі студентами академічної групи; організовувати і проводити заняття різного типу зі спеціальних навчальних дисциплін у закладах вищої професійної освіти; розробляти навчально-методичні комплекси зі спеціальних дисциплін; розробляти навчальні й робочі програми зі спеціальних дисциплін; планувати роботу студентського наукового гуртка, проблемної групи; планувати організаційну та виховну роботу куратора академічної групи; розробляти плани-конспекти лекційних, практичних, лабораторних занять зі спеціальних дисциплін та їх проведення; проводити аналіз і самоаналіз проведених навчальних занять; організовувати і проводити науково-дослідну експериментальну роботу.

Педагогічна (виробнича) практика створює реальні можливості для формування готовності магістрів до професійної діяльності майбутніх інженерів-педагогів на виробництві та організації і проведення освітньої діяльності зі студентами професійних коледжів та закладів вищої освіти. Також у ході практики реалізуються потреби здобувати і застосовувати нові теоретичні і методичні знання й одночасно засвоювати передовий педагогічний досвід. Під час практики у інженерів-педагогів комп'ютерного профілю закріплюються й поглиблюються теоретичні знання, набуті у закладі вищої освіти, формуються професійні вміння і навички, розвиваються творчі здібності, педагогічне мислення, інтенсифікується процес формування професійних особистісних якостей, комунікативної культури, навичок професійної взаємодії та співпраці, формується професійна мобільність.